

DZIAŁ X OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2190), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą;

Prezentowane w dziale dane dotyczą podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe oraz ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarów lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarów i położnych (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 576);
- 3) ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz.

CHAPTER X HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. Data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

2. Data regarding the health care presented in this chapter are based on:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15th April 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2190), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care entities;

Data presented in the chapter concern the entities performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts as well as detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15th July 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 576);
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5th December 1996 (uniform text Journal of Laws 2019 item 537);
- 4) the Law on the Physiotherapist Profession, dated 25th September 2015 (uniform text

U. 2019 poz. 537).

- 4) ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 952);
- 5) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1373), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ);
- 6) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1056);
- 7) ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 993), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
- 8) ustawa z dnia 6 września 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 499).

3. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych — od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. — domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. 2019 poz. 602, z późniejszymi zmianami).

5. Rodzaje poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 179).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy denty-

Journal of Laws 2019 item 952);

- 5) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27th August 2004 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1373), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 6) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1056);
- 7) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8th September 2006 (uniform text Journal of Laws 2019 item 993), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services;
- 8) the Pharmaceutical Law, dated 6th September 2001 (uniform text Journal of Laws 2019 item 499).

3. Information on medical personnel concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data regarding medical personnel include persons working directly with the patient, i. e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data include full-time employed persons, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29th March 2019 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2019 item 602, with later amendments).

5. Types of clinics in out-patient health care facilities are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17th May 2012 (Journal of Laws 2019 item 179).

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examina-

stów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej (dotyczy szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnych dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych do 2007 r. nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 173). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiologię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

9. Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe — obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 listopada 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 979).

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty

tions, also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

Surgical consultations include consultations provided in orthopedic trauma clinics.

6. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data concerning in-patient health care do not include day-care (concerns hospitals, beds and in-patients).

Data regarding **beds** in in-patient unit concerns permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding beds in general hospitals do not include places (beds and incubators) for new-borns until 2007.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17th May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

9. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

11. Health resort treatment — includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid include units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue).

Hospital emergency wards since 8th November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3rd November 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 979).

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is

sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1239).

15. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 409, z późniejszymi zmianami), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. — klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1111, z późniejszymi zmianami).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej** — realizowanej przez koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze, zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** (od 2012 r.) — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych, oraz połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygoto-

precisely defined and which are mainly in rural areas.

14. Data regarding incidence of illnesses are presented according to the Law dated 5th December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (uniform text Journal of Laws 2019 item 1239).

15. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4th February 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 409, with later amendments). Child-care can be organized in nurseries as well as since 2011 — children's clubs or provided by day carer and nanny.

16. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9th June 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1111, with later amendments).

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or a specialists guidance.

17. Day-support centre — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** — organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** (since 2012) — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by streetworker as well as in mixed forms (since 2012), i.e. combining tasks of the general care, specialised and street work centres.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsi-

wanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodziny zastępcze:**

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa) — wśród których funkcjonują również:
 - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 969) oraz małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390, z późniejszymi zmianami);

2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjmując dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe,

ble life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religion.

The forms of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional — in which not more than 3 children (except for numerous siblings) — among which there are also:
 - professional specialised — shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018, item 969) and underage mothers with children,
 - professional performing the function of a family emergency house — shall receive a child on the basis of a court ruling, in the case when a child was escorted by the Police or the Polish Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1390, with later amendments);

2) **foster homes** — in which not more than 8 children may be placed at the same time (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:
 - a) **an intervention** — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) **a family** — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
 - c) **a socialization** — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements

społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o placówkach i świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 1508, z późniejszymi zmianami). Do placówek publicznych zaliczono te, dla których organem prowadzącym jest samorząd wojewódzki, powiatowy lub gminny.

21. Świadczeniami pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne, m.in.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie, oraz na

a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

- d) **a specialist therapy** (since 2012) — provides care for a child with individual needs, in particular, a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,
- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare facilities and social assistance benefits are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12th March 2004 (uniform text Journal of Laws 2018, item 1508, with later amendments). Public facilities include those facilities for which the founding body is voivodship, powiat or gmina government.

21. Social assistance benefits are:

- 1) monetary benefits, among others: permanent benefit, temporary benefit, appropriated benefit, assistance to reach financial self-

kontynuowanie nauki.

Zasiłek stały — przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy — przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy — przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej;

- 2) Świadczenia niepieniężne, m.in.: praca socjalna, bilet kredytowany, schronienie, posiłek, ubranie, sprawienie pogrzebu, mieszkanie chronione.

dependence and continue education.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other social security systems.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

- 2) non-monetary benefits, among others: social work, credited ticket, shelter, meal, clothing, burial, dwelling protected.

TABL. 1 (154). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 grudnia
 MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Lekarze	2916	2978	2915	Doctors
w tym kobiety	1696	1676	1638	of which women
Lekarze dentyści	464	489	505	Dentists
w tym kobiety	366	365	386	of which women
Farmaceuci	774	797	789	Pharmacists
w tym kobiety	650	655	655	of which women
Pielęgniarki	7437	7411	7496 ^b	Nurses
Położne	787	803	806 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1297	1430	1508	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^d	483	453	469	Laboratory diagnosticians ^d

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 257; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. b–c W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1579, c – położnictwa – 247. d Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 3 on page 257; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund. b–c Of which masters: b – of nursing – 1579, c – of midwifery – 247. d Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (155). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a

OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	576	624	634	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	377	417	437	urban areas
wieś	199	207	197	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	236	218	212	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	178	165	162	urban areas
wieś	58	53	50	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	9699,7	9446,7	9709,6	Consultations provided ^c in thousands
miasta	7186,3	7061,5	7457,0	urban areas
wieś	2513,4	2385,2	2252,6	rural areas
lekarskie	8675,5	8575,8	8857,4	doctors
w tym specjalistyczne	3055,9	3008,8	3828,0	of which specialized
stomatologiczne	1024,3	871,0	852,2	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 256. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 1 on page 256. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 3 (156). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	2055	2146	2133	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	107	121	120	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	291	322	318	Surgery ^b
Chorób płuc	50	49	52	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	228	212	200	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	29	28	25	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	119	122	130	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	205	224	221	General practitioners
Neurologii ^{cd}	80	90	92	Neurology ^{cd}
Okulistyki	60	62	63	Ophthalmology
Onkologii ^e	11	15	15	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	39	40	37	Otolaryngology ^{cf}
Pediatрії	94	104	104	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	133	136	126	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	76	80	76	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	85	89	100	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	70,5	72,1	73,2	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	59	63	61	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				of which dentists with specialization
Chirurgii stomatologicznej	16	16	16	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowa	2	3	3	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	11	11	11	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	2	2	1	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	15	19	18	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	4	3	3	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	11	9	9	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ				DENTAL SPECIALISTS
(w % ogółu lekarzy dentyistów)	12,7	12,9	12,1	(in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 257 oraz notka a do tabl. 1 na str. 263. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d-g Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 4 on page 257 and footnote a to the table 1 on page 263. b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. c Including children's specialists. d-g Also: children's specialists: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABLE 4 (157). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII				
FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^b	25	25	24	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	1	1	1	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	3	3	3	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	14	15	15	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	3	9	Nursing homes ^c
Hospicja	4	8	9	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	4	4	-	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	12	12	12	sanatoria
szpitale	4	4	4	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII				
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^d	6313	6125	5721	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	765	765	750	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	86	86	87	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	798	813	848	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	50	65	65	Nursing homes ^c
Hospicja	73	112	150	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	80	80	-	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	1998	2023	2040	sanatoria
szpitale	1142	1144	1112	hospitals
LECZENI				
IN-PATIENTS				
Szpitala ogólne ^e	286754	280683	275580	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	9855	10562	10003	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	308	301	223	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1760	1643	1792	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	103	78	93	Nursing homes ^c
Hospicja	537	855	1293	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1147	1060	-	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :				Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	39188	41944	42998	in sanatoria
w szpitalach	20082	21246	21388	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 256. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 258. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto w 2018 r. 11233 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 1 on page 256. b See general notes, item 6 on page 258. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfers. f Moreover in 2018 in health resort 11233 patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (158). **SZPITALA OGÓLNE** ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	25	25	24	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6313	6125	5721	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	50,2	49,1	46,1	per 10 thousand population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1229	1201	1106	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	320	298	284	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1531	1491	1397	Surgical
Pediatrycznych	397	377	342	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	610	597	512	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	189	160	160	Oncological
Anestezjologii i intensywnej terapii	116	121	118	Intensive therapy
Zakaźnych	112	81	81	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	239	226	213	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	33	33	31	Dermatological
Neurologicznych	302	317	294	Neurological
Psychiatrycznych	60	60	60	Psychiatric
Leczeni w tys.	296,4	291,5	286,0	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	59,2	58,1	56,1	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	20,8	21,3	20,1	of which cardiological ^b
chirurgicznych	82,3	81,6	82,1	surgical
pediatrycznych	21,1	20,2	18,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	35,5	35,8	34,7	gynaecological-obstetric
onkologicznych	8,6	7,6	7,4	oncological
intensywnej terapii	2,8	2,8	2,9	intensive therapy
zakaźnych	5,6	5,4	5,0	communicable
gruźlicy i chorób płuc	7,6	7,9	7,7	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,3	2,6	2,6	dermatological
neurologicznych	14,8	15,2	14,5	neurological
psychiatrycznych	1,0	0,9	1,0	psychiatric
Wypisani w tys.	276,9	274,3	268,3	Discharges in thousands
Zmarli w tys.	6,8	6,8	7,4	Deaths in thousands
Leczeni na: 10 tys. ludności	2352,5	2332,7	2303,7	In-patients per: 10 thousand population
1 łóżko ^c	46,9	46,9	47,3	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	5,3	5,3	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	249	247	252	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 258 oraz ust. 7 na str. 258. b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 6 on page 260 and item 7 on page 258. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABLE 6 (159). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego					Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	28	28	32	36	basic
specjalistyczne	17	18	14	11	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	9	9	10	10	
Izby przyjęć ^b	2	-	-	-	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	98,6	120,2	130,0	130,5	in thousands
na 1000 ludności	76,7	95,4	104,0	104,9	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	101,9	120,8	130,4	130,8	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	7,5	7,5	7,6	7,2	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	44,7	54,9	59,2	60,1	aged 65 and more
na 1000 ludności	79,3	95,9	104,3	105,2	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 258. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 11 on page 258. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABLE 7 (160). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**^a

Stan w dniu 31 grudnia
 GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Apteki	403	421	432	412	Pharmacies
w tym prywatne	403	421	432	412	of which private
w tym na wsi	97	96	99	88	of which in rural areas
Punkty apteczne	60	60	60	55	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	60	60	60	54	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2770	2614	2536	2659	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4481	4461	4349	4821	of which in rural areas
1 aptekę	3182	2986	2888	3013	pharmacy
w tym na wsi	7254	7250	6985	7779	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	705	724	741	732	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 259.

a See general notes, item 12 on page 259.

TABL. 8 (161). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	4	4	4	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	16,7	18,8	17,9	18,4	Blood donors in thous.
w tym honorowi	16,7	18,8	17,9	18,4	of which honorary blood donors
					Number of collected donations ^b
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	28,3	33	32,7	33,4	of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^{cd} w tys.	29,8	33,1	34,4	35,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^{cd} in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP). d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP). d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (162). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
Gruźlica	284	277	206	209	22,1	22,0	16,5	16,8	Tuberculosis
Tężec	1	-	1	-	0,1	-	0,1	-	Tetanus
Krztusiec	37	43	49	22	2,9	3,4	3,9	1,8	Whooping cough
Odra	-	-	-	5	-	-	-	-	0,4 Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									0,0 Viral hepatitis:
typ A	1	-	19	7	0,1	-	1,5	0,6	type A
typ B	48	53	57	28	3,7	4,2	4,6	2,3	type B
typ C	77	145	94	69	6,0	11,5	7,5	5,5	type C
Różyczka	107	53	14	5	8,3	4,2	1,1	0,4	Rubella
AIDS ^a	1	-	2	-	0,1	-	0,2	-	AIDS ^a
Salmonellozy	268	270	328	372	20,9	21,4	26,2	29,9	Other salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	17	87	40	35	1,3	6,9	3,2	2,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1073	1172	1324	1070	279,3	364,6	415,6	335,2	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	471	811	473	498	36,7	64,4	37,8	40,0	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	34	22	15	27	2,6	1,7	1,2	2,2	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	44	20	19	47	3,4	1,6	1,5	3,8	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	12	8	8	13	0,9	0,6	0,6	1,0	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	99	66	38	45	7,7	5,2	3,0	3,6	Mumps
Grypa ^c	485	63682	82400	106508	37,7	5054,5	6593,5	8559,1	Influenza ^c
Choroby weneryczne	21	11	12	14	1,6	0,9	1,0	1,1	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wściekliźnie	174	239	267	249	13,5	19,0	21,4	20,0	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (163). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Żłobki	5	31	43	53	Nurseries
w tym publiczne	4	13	23	27	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	2	2	1	1	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	8	8	11	Children's clubs
w tym publiczne	x	4	3	4	of which public
Miejsca w tys.					Places in thousands
w żłobkach	487	1263	1770	2258	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	144	121	192	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					Children staying (during the year) in thousands
w żłobkach	966	1980	2606	3164	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	177	183	197	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	13,5	42,7	58,0	69,4	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	106,4	96,1	97,8	90,5	per 100 places

a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Places and children - including nursery wards.

TABL. 11 (164). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	46	87	135	192	2,6	4,8	5,8	7,1	TOTAL
Opiekuńcze	40	76	83	87	2,0	3,7	4,1	4,4	General care
Specjalistyczne	6	7	12	12	0,6	0,9	0,7	1,0	Specialized
Pracy podwórkowej	-	1	32	87	-	0,0	0,5	1,3	Street work
W połączonych formach	-	3	8	6	-	0,2	0,4	0,3	In a combination of the forms

TABL. 12 (165). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2017 ^a	2018 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	975	983	974	986	Foster families
Spokrewnione	840	662	656	678	Related
dzieci ^b	1258	882	863	892	children ^b
Niezawodowe	98	283	285	277	Non-professional
dzieci ^b	162	372	367	356	children ^b
Zawodowe ^c	37	38	33	31	Professional ^c
dzieci ^b	174	113	106	110	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	17	15	14	Foster homes
dzieci ^d	x	86	86	75	children ^d

a Niektóre dane za lata 2015–2018 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data for the years 2015–2018 are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (166). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo- wychowawcze	35	46	48	46	493	574	595	549 ^b	29	2	3	-	Care and education centres
interwencyjne	-	3	2	2	-	21	12	8	-	-	-	-	intervention
rodzinne	21	18	16	14	130	125	110	99	1	-	-	-	family
socjalizacyjne	7	19	21	21	202	317	322	298	19	2	2	-	socialization
specjalistyczno- terapeutyczne	-	1	2	2	-	14	28	28	-	-	1	-	specialist therapy
łącznie zadania placówek ^c	7	5	7	7	161	97	123	116	9	-	-	-	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne	-	-	1	1	-	-	27	31	-	-	-	-	Regional care and therapy centres

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 260. b W tym 7 wychowanków w wieku 0–3 lata i 31 w wieku 4–6 lat oraz 11 sierot i 125 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 18 on page 260. b Of which 7 residents at age 0–3 and 31 at age 4–6, 11 orphans and 125 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (167). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**^a

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	52	66	72	72	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	3997	4394	4470	4529	total
na 10 tys. ludności	31,2	35,0	35,8	36,5	per 10 thousand population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	3883	4076	4299	4368	total
w tym kobiety	1730	1834	1932	1806	of which women
w tym do 18 lat	82	43	37	21	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	896	891	1045	1182	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	30,3	32,4	34,5	35,2	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	340	242	261	298	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (168). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 grudnia
 STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	52	66	72	72	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	7	17	23	23	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	9	10	12	13	disorders
dorośli niepełnosprawni					
intelektualnie	5	8	8	8	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełno-					children and young mentally
sprawna intelektualnie	3	3	4	4	
przewlekłe psychicznie chorzy	14	16	17	16	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	3	4	4	4	
matki z małoletnimi dziećmi					mothers with dependent
i kobiety w ciąży	4	3	3	3	children and pregnant women
bezdomni	13	17	17	16	homeless
inne osoby	-	1	1	1	other persons
Mieszkańcy w domach					Residents in homes and
i zakładach dla^c	3883	4076	4299	4368	facilities for^c
osób w podeszłym wieku	354	636	779	801	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	997	730	753	822	chronically ill with somatic
dorosłych niepełnosprawnych					disorders
intelektualnie	452	609	669	675	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnospra-					children and young mentally
wnych intelektualnie	354	110	105	102	retarded
przewlekłe psychicznie chorych	1156	1382	1360	1375	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	73	75	75	69	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi					mothers with dependent children
i kobiet w ciąży	66	27	31	27	and pregnant women
bezdomnych	431	507	517	567	homeless
innych osób	-	-	10	2	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 16 (169). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^aSOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2010	109217	TOTAL
	2015	101202	
	2017	83561	
	2018	74573	
Pomoc pieniężna	44707	86324,3	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek stały	9373	48519,6	Permanent benefit
Zasiłek okresowy	9928	16053,5	Temporary benefit
Zasiłek celowy	25265	21314,3	Appropriated benefit
Pomoc niepieniężna	29866	67656,9	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	392	1918,8	Shelter
Posiłek	23333	21233,5	Meals
Ubranie	502	123,1	Clothing
Sprawienie pogrzebu	162	435,1	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne			Attendance services and specialized
usługi opiekuńcze	5464	43940,1	attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	13	5,9	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 262. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

a See general notes, item 20 on page 262. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.